

قازاق اۆز اده بېرىشنىڭ قازىناسى

قاراۋلەكۈم

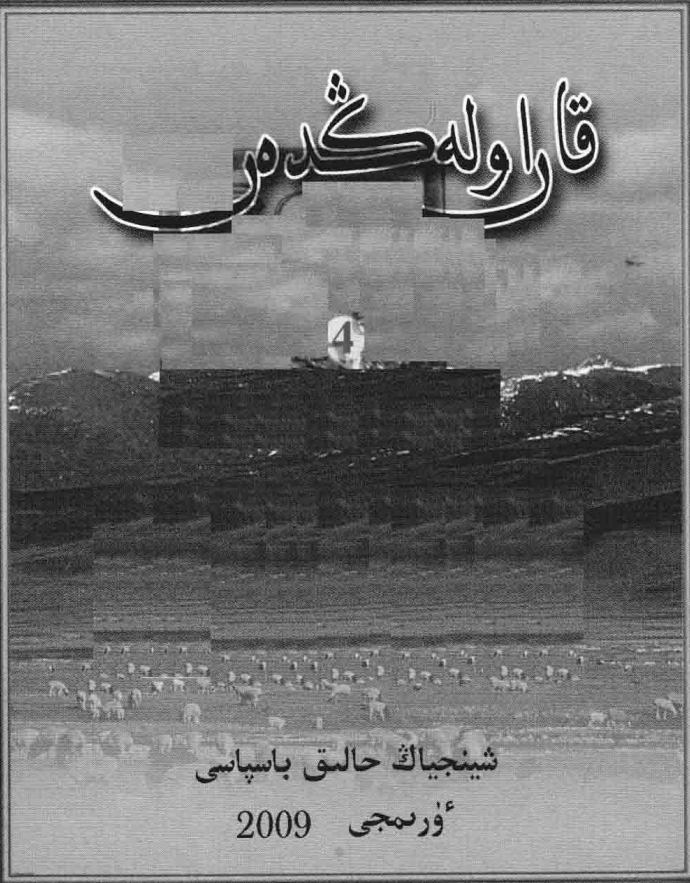

4

شىنچياڭ خالىق باسپاسى

قازاق اۆزگەرتىش قازىناسى

قاراۋلەڭدەر

شىنجاڭ خالىق باسپاسى

۲۰۰۹ ۋەرسىسى

图书在版编目(CIP)数据

哈萨克民间文学大典. 民谣. 4: 哈萨克文/乌马尔汗·编. — 乌鲁木齐: 新疆人民出版社, 2009. 6

ISBN 978—7—228—12496—1

I. 哈... II 乌... III. ①哈萨克族—民间文学—作品综合集—中国—哈萨克语(中国少数民族语言) ②哈萨克族—民歌—作品集—中国—哈萨克语(中国少数民族语言) IV. I277

中国版本图书馆CIP数据核字(2009)第100643号

责任编辑:阿山

责任校对:哈力木拉提

封面设计:夏提克

哈萨克民间文学大典—

民谣 (哈萨克文)

(四)

乌马尔汗 编

新疆人民出版社出版

(乌鲁木齐市解放南路348号 邮政编码: 830001)

新疆新华书店发行

新疆八百印务有限公司印刷

880×1230毫米 32开本 16.375印张

2009年6月第1版 2009年6月第1次印刷

印数: 1—3000

ISBN 978—7—228—12496—1 定价: 25.00元

از ۇلتتار تاڭداۋلى كىتاپتارىن شعارۇغا ارنالغان مەملەكىتتىك قارجى ارقىلى دەمەلگەن نىشان

全国少数民族出版资金资助项目

جاۋاپتى رەداكتور: اسان ابەۋۇلى
كوررەكتور: قالمۇرات جارمۇقامەت ۇلى
مۇقاباسىن جوبالاعان: شاتتىق اغسا

قازاق اۋىز ادەبىيەتىنىڭ قازىناسى —

قارا ولگىدەر

(4)

قۇراستىرعان: ومارقان اسىل ۇلى

*

شىنجياڭ خالىق باسپاسى باستىردى
(ئۇرىمچى قالاسى وڭتۇستىك ازاتتىق كوشەسى 348 - اۋلا)
شىنجياڭ شىنخۇا كىتاپ دۇكەنىنەن تاراتىلدى
شىنجياڭ باباي باسپا ستەرى شەكتى سەرىكتىگىندە باسىلدى
فورمات 1/32 880 × 1230 ، 16.375 باسپا تاباق

2009 - جىل، ماۋسىم ، 1 - باسپاسى

2009 - جىل، ماۋسىم ، 1 - باسپاسى

تىراجى: 3000 — 1

ISBN 978 — 7 — 228 — 12496 — 1

باعاسى: 25.00 يۋان

بىلىپادان

قازاق حالقىنىڭ اۋىز ادەبىيەتى ۋەزىنىڭ كوركەمدىك - يەيالىق نارىمەن، ەستەتيكالىق قۇۋات - تەگەۋرىنىمەن، ۋتۇر - جانرلارنىڭ مولدىمەن، تاقىرىپىتىق جانە سىيۋجەتتىك بايلىمەن، قوعامدىق - ەۋمەتتىك جانە تارىيەلىك تەرەڭ ۋمان - مازمۇنىمەن ەرەكشەلەندى . ول كونه تاس داۋىرىندە پايدا بولپ، تۇركىلىك تۇستى باستان كەشىرگەن، ودان بەرى دە قازاق حالقىنىڭ قالىپتاسۋ تارىمەن بىتە قايناسپ، بىرگە جاساپ كەلە جاتقان تەڭدەسى جوق رۇحانى مۇرا. ول بايرىعى اتا - بابالارىمىزدىڭ نانم - سەنىمدەرىنەن، تارىحنان، تۇرمىس - تىرشىلىگىنەن، اسىل - ارمانى، بىيك مۇراتنان جان - جاقىتى مەلۇمات بەردى ۋارى ۇلتتىق رۇحانى مادەنيەتتىڭ عاسىرلار تىزبەگىندەگى تارىخى وزگەرىسەن، ەتتىكالىق سانامەن قارايلاس ۋجۇرپ وتكەن جولدىن دا كوز الدىمىزعا ەلەستەتە الادى . اۋىز ادەبىيەتنىڭ شىعارۋشىسى دا، تاراتۋشىسى دا، تىڭداۋشىسى دا - حالقى. سوندىقتان، ول شىن مانىندە، حالقتىڭ ۋوز ەنشسى بولپ تابىلادى. ياعنى اۋىز ادەبىيەتى - حالقى شىعارماشلىمىنىڭ ايرىقشا سالاسى، اۋىزشا شىعارىلىپ، اۋىزشا تاراعان كوركەم ادەبىي تۋىندىلاردىڭ جىيىنتىق اتاۋى. سونمەن بىرگە، عىلىم مەن مادەنيەتتە «حالقى شىعارماشلىمى»، «حالقتىڭ اۋىزشا ۋسوز ونەرى» دەيتىن اتاۋلار دا وسىعان جاقىن مەنىنادا قولدانىلادى. 1846 - جىلى اعلىشىن عالمى ۋيلىيام تومس ۋسىنعان فولكلور (اعلىشىنشا حالقى دانالىمى) ۋسوزى دە

اۋىز ادەبىيەتى اتاۋى ئۇشىن حالقارالىق علمىي اتاۋ رەتىندە قابىلدانغان. بۇلاردىڭ قاي - قايسىسى دا ئېرىنىڭ ورنىنا ئېىرى قولدانىلىپ كەلەدى. باتىس ەۋروپا، امەرىكا، اۋستىرالىيا حالقتارىنىڭ ئۇعىمىندا بۇل ئسوزدىڭ ماعىناسى تىم اۋقىمدى، ول حالقتىڭ كىيىم - كەشەك، قۇرال - جابدىق، ادەت - عۇرىپ، تۇرمىس - سالت، نانىم - سەنىم، سونداي-اق، ئتۇرلى كوركەمونەرىن (پوھىيا، مۇزىكا، ئىيى، ويۇ - ورنەك، توقىما ونەرى، ت. ب) تۇتاستاي اتاۋ ئۇشىن قولدانىلادى. بۇل جاعىنان العاندا ول تەك اۋىز ادەبىيەتىن عانا مەس، «ەتولوگىيا»، «ەتنو مادەنىيەت» دەيتىن ئۇعىمدارمەن دە ساباقئاسىپ، ماعىنالاسىپ جاتادى. قازاق ادەبىيەت تانۇ علمىنىداغى «اۋىز ادەبىيەت» دەگەن ئۇعىم دا «فولكلوردىڭ» وسى مانىمەن ساباقئاس دەپ قاراۋعا ابدەن بولادى. بۇلار ئېىرىن - ئېىرى تولىق سىپاتتاي بەرەدى. اۋىز ادەبىيەتىن زەرتتەيتىن علمىدى «فولكلور» دەپ اتاۋمىزدا وسىعان بايلانىستى.

ئىز وسى ئستانىمدى باسشىلىققا الا وتىرىپ، قازاق ادەبىيەتىنە ەئبەك سىئىرگەن ئىز ئبولىم عالمىداردى نەشە مارتە شەكە ئتۇيىستىرىپ «قازاق اۋىز ادەبىيەتىنىڭ قازىناسى» دەگەن فولكلور اتاۋىنا سىيىمدى تاقىرىپتا ۇلاسىپالى كىتاپ شىعارۋدى مىندەتكە الدىق. ماقسات - فولكلورعا جاتاتىن دۇنىەلەردى شاما بار تولىق قامتۇ. ويتكەنى، كوشپەلى قوعامدا فولكلور بەلگىلى ئىز الەۋمەتتىك تويتىڭ عانا شىعارماشىلىغى مەس، جالىپى حالقتىڭ خانى مەن قاراسىنا، باتىرى مەن بىيىنە، بايى مەن كەدەيىنە ورتاق ونەر، امبەگە تىسەسەلى مۇرا. سول تۇستا بۇكىل قوعام اۋىزشا ونەر مەكتەبى بولدى. وسىعان لايىق اۋىز ادەبىيەتىنىڭ جۇگى دە وراسان زور بولدى. حالقتىڭ تارىخى زەردەسى، فىلوسوفىالىق وي - تۇيىندەرى، پەداگوگىكالىق

تاجىرىبەسى، ادامگەرشلىك ولىشمەدەرى، كاسپىتىك ادەبىيەتكە
۶تان كوركەمدىك سۇرانىستارى، تەاتىلىق ونەرگە تىپەسەلى ەسەسى
اۋىز ادەبىيەتنە جۇكتەلدى. ۶س جۇزىندە اۋىز ادەبىيەتنىڭ
ارالاسپايتىن سالاسى قالعان جوق. ۶بىز بايىرىعى اتا -
بابالارىمىزدىڭ وسىنداى ونەر مەكتەبىنەن جارالغان بارلىق
دۇنيەلەرنىڭ باسنى بىرىكتىرىپ جالپى حالققا، كەلەر ۇرىققا،
زەردەلى زەرتتەرمەندەرگە تابىس ەتۋ ماقساتىندا «قازاق اۋىز
ادەبىيەتنىڭ قازىناسىن» الدارىڭىزعا تارتتىق.

قازاق اۋىز ادەبىيەتى ۇلكەن تۇلعالدان باسپا ۶سوز بەتتەرىندە
جارق كورىپ بولدى. ۶بىراق، ۶الى دە شاشىراندى كۆيدە. رەفورما
جاساپ، ەسك اشۋدان بەرگى 30 جىل بويى شىنجياڭ حالق
باسپاسىنان اڭىز - ەرتەگىلەر، قارا ولەڭدەر، قىسا - داستاندار،
قازاق ەمشلىگى، دەنە تارىپە، ۇلتتىق اس - تاعامدار، ت.ب.
فولكلورعا قاتىستى دۇنيەلەر ۇزبەي جارق كورىپ كەلەدى.
1979-جىلدىن باستاپ «شالەىن» جۇرنالىن شىعارىپ اۋىز
ادەبىيەتنىڭ العاشقى سونى مۇرالارىن جىناپ، تۇڭغەش توپتا
باسلىم كورسەتتى. ۶بىز بۇل جولى وسى نۇسقالاردى نەگىزگە
الا وتىرىپ جانە ەلىمىزدىڭ ۶شى - سىرتىندا باسلىم تاپقان
نۇسقالارىن سالسىتىرۋ، سارالاۋ، تولىقتاۋ، رەتتەۋ ارقىلى
جانرلار بويىنشا جۇپەلى قۇراستىرىپ وتىرمىز.

قازاق اۋىز ادەبىيەتنىڭ ۶تۇر - جانرلارى مول جانە كۆردەلى
بولىپ كەلەتىندىكتەن جانرلىق جاقتان ۶بولۋ بىزگە قىيىندىق
تۇدىردى. ۶تۇرلى تانىمدار ارا تالاس - تارتىستان سولڭ اقىندار
ايتىسى، اڭىز - ەرتەگىلەر، باتالار، جاڭىلتىپاشتار، جۇمباقتار،
جىراۋلار جىرلارى، زالڭ - جارەىلار، كۆلدىرگىلەر، قارا
ولەڭدەر، قىسا - داستاندار، ماقال - ماتەلدەر، مىسال -
تامسىلدەر، تۇرمىس - سالت جىرلارى، ۇلەسكەرلەر، ۇلتتىق

ۋېينىدار، خالىق اندەرى، شەجىرە، شەشەندىك سوزدەر دەپ ون سەگىز توپقا جىكتەدىك. علمىي ءبولۇ جاعىنا قاتالڭ تالاپ قويغانمىزبەن كەيبىر وقشاۋ قالاتىن جانرلاردى وسى توپتىڭ ئىچىلى بىرىنە تەلىدىك. مىسالى: مېفتەرگە قايسىلار جاتادى، ائىزدارعا قايسىلار جاتادى دەگەن سىياقتى ماسەلەلەرگە كەلگەندە پىكىر بىرلىگىنە كەلە الماعاندىقتان «ئىز - ەرتەگىلەر» دەگەن ءبىر اتپەن جىبەرپ ئىچىنا قاراي ورنالاستىردىق. ماقال - ماتەلدەر بۇدان بۇرىنقى باسلىمداردىڭ جانە شەتەلدەگى باسلىمداردىڭ بارىندە تاقىرىپتارعا بولىنگەن، ءبىراق، مۇندىدا ماقال - ماتەلدەر وتە كوچ قايتالانادى، ويتكەنى، قازاقتىڭ ءبىر ماقالى بىرىنە ماعىنا بەرىپ، بىرىنە تاقىرىپتى قامتىدى. سوندىقتان، ءبىز الفاۋىت تارتىپكە سالىپ (ءبىرىنشى جولدىڭ ءبىرىنشى دىبىسەن نەگىزگە الپ) شىعاردىق. خالىق اندەرىنىڭ قاي ءبىرىن الساق تا تۇلىۋ ائىزى، تارىخى بار ءارى خالىقتىق قاسىيەتى بويىنشا كوچ ۋارىانتتى. ءبىز خالىق اراسىنا ەڭ كوچ تاراعان ءبىر نەمەسە بىرىنە ۋارىانتىن نەگىز ەتتىك. سونمەن بىرگە مۇمكىندىگىنشە ەڭ بايرىقى نۇسقاسىن ۋىدى ولشەم ەتتىك. ال، قارا ولەڭدەرگە دە وسى ءۇردىستى ۋستاندىق، نەگىزىنەن خالىقتىق سىپات العان تۇندىلاردى بەردىك. قالعان پىكىردى وقىرمان ءوز قولدارىنا العان سولڭ ايتار دەپ وسى بويىنشا باسۇعا كەلىستىك.

شىنجاڭ خالىق باسپاسى

2008 - جىل، شىلدە

مازمۇنى

1	.....	غۇمىر ولەڭ
191	.....	دومبىرا ولەڭ
198	.....	قايمىم ولەڭ
220	.....	ارمان - تىلەك ولەڭ
237	.....	ماقتان ولەڭ
263	.....	جار - جار ولەڭ
277	.....	جىل ولەڭ
292	.....	قامشى ولەڭ
297	.....	تانىسۇ ولەڭ
317	.....	وگىنىش ولەڭ
334	.....	بازار ولەڭ
342	.....	ەگىن ولەڭ
350	.....	سارىن ولەڭ
367	.....	شارىعات ولەڭ
375	.....	ەلىم - اي
383	.....	قايرما ولەڭ
412	.....	ماقتاۋ ولەڭ
509	.....	بادىك ولەڭ

عۇمىر ولەڭ

اسپاندا اي بولماسا اداسادى،
كوڭىلدى كوتەرمەسە كىر باسادى.
بولغاندا كوڭىل ساندىق ەي، قاراعىم.
ساندىقتى كىلت بولماسا كىم اشادى.

اتىڭنان اينالايسىن حاق پايعامپار،
قارا جەر ەبىز ولگەنسوك تاقىتايىلار.
بارىندا گۈلجازىڭنىڭ كۈلدە وينا،
ولگەنسوك قىزىل ەتلىك تاس بايلانار.

۱

ۋەردە ۋەنەر، ەندەشە، ولەڭدە ۋەنەر،
ورگە سالىساڭ شىن جۇيرىك ورشەلەنەر.
بارىندا تىرشلىكتىڭ وينادا كۈل،
شىراعىڭ جانىپ تۇرغان ەبىر كۈن سونەر.

دۇنيە ەبىر كۈن وڭدا، ەبىر كۈن سولدا،
تۇرمايدى دۇنيە شىركىن ۋەنەم قولدا.
بۇرالتىپ تۇلپار مىنگەن ەر بولساڭدا،
جاتادى قازا كەلسە باسىڭ جولدا.

قونىسى اۋىلىمنىڭ قىزىل شىلىك،
بىرەۋى بىرەۋىنەن ۋىزىن شىلىك.
ەبىر جۇرگەن كىشكەنتايدان قۇربىلاستار،
ەبىر كۈنىڭ ەبىر كۈنىڭنەن قىزىقىشلىق.

ەندەشە، ايدا - سايدا، ايدا - سايدا،
بولعاندا جىگىت شەشەن ەتلى مايدا،
قالايىق وسىندايدا ولەڭدەتپ،
قالامىز ولگەننەنسولڭ ەاربىر سايدا.

اۋەدە ۋشىپ جۈرگەن اق تاۋىقتى،
ايلى اق تاۋىقتىڭ شىرماۋىقتى.
بارىندا گۈلجازىڭنىڭ وينادا، كۈل،
كەتەمىز ەبىر كۈن تاستاپ بۇل ساۋىقتى.

قىران بۈركىت ۋشادى شىڭدى اينالىپ،
قۇز قىياعا قونادى ەبىر اينالىپ.
قۇربىلار وسىندايدا وينادا كۈل،
كىم بار، كىم جوق ولگەنشە جىل اينالىپ.

قىراۋ تۇرار اق ۋىدىڭ ۋىعىنا،
ايازدامى اقيانىڭ سۇىعىندا.
كوزگە جىلى، كوڭىلگە جۇمساق كەلەر،
ادامزاتتىڭ پەيىلى جۇىعىنا.

قۇداي - اۋ، ونەمىزبە، ولەمىزبە؟
اينالىپ ولگەننەنسولڭ كەلەمىزبە؟!
اينالىپ ولگەننەنسولڭ كەلمەك تۇرعوي،
جار بىتەر نايزا بويى توبەمىزگە.

قالتامدا مەنىڭ قارىنداش،
قىيىنغا تۇسسە.النىباس.
تىرشلىكتە وىناپ، كۈل،
اينالىپ كەلمەس ەومىر جاس.

دۇنيە ويلاپ تۇرسام ۋېر بايتەرەك،
جمعلسا ول بايتەرەك ۋېز قايتەر - ەك؟
جانغا ۋېر شېبنىداي اجال كەلسە،
جيغان مال، دۇنيە مۇلك نەگە كەرەك.

قارا كەر جەلمەي، شاپپاي اياڭدايدى،
جاس تۇلك تۇلكى كورسە ايانبايدى.
بارىندا وراڭنىڭ كۈلدە، وينا،
بۇل جالغان دەپسنىڭ كىمگە ايلدايدى.

اۋەدە ۋشىپ جۇرگەن بودەنەمىز،
جالغاننان ۋبۇيتىپ ۋجۇرىپ نە كورەمىز.
بارىندا تىرشلىكتىڭ وينا، كۈل،
كىيىپ اپ، اق كويلەكتى جونلەمىز.

بۇل جالغان بايداندا وتكەن، بېدەندە وتكەن،
تۇيەنى سونا شاعىپ يىمەڭدەتكەن.
بارىندا بۇل جالغاننىڭ وينا، كۈل،
تۇبىنە بۇل جالغاننىڭ كىمدەر جەتكەن.

دۇنيە سەنەندە وتەر، مەنەندە وتەر،
بۇل جالغان وتەرىندە نە كورسەتەر.
بارىندا وراڭنىڭ وينا، كۈل،
وپاسىز وسى جالغان ۋالى - اق كەتەر.

بۇلتتى كۈن ەندەشە، بۇلتتى كۈن،
اق قوزىغا جارسار ۋتۇبىتتى ۋجۇن

ورالغىنىڭ بارىندا وينا، كۈل،
بارىمىزدەن وتەدى قىزىقتى كۈن.

كۈيگەن كومىر ەندەشە، كۈيگەن كومىر،
ءار نارسەگە جارايدى اسىل تەمىر.
ورالغىنىڭ بارىندا كۈلدە وينا،
قايتا ايلانىپ كەلمەيدى وتكەن ءومىر.

وزەن سۆ وتكەل بەرمەس تاسىعاندا،
كەتەمىز شاۋىپ ءوتىپ باسىلعاندا.
كەتكەنشە اۋىلىڭ الس شالعاي جەرگە،
قالايىق كۈلىپ، ويناپ قوسىلعاندا.

دۈنيەءسىن ەندەشە، دۈنيەءسىن،
ويلاساڭ دۈنيەءسىن شىعادى ەسىڭ.
بارىندا ورالغىنىڭ وينا، كۈل،
تۇرمايدى ءبىر قالپىتا ەسىل ءمۈسىن.

بازاردان الپ كەلگەن كۈمىس اپنا،
جەم بەرىپ ءىرى قارانى قوراعا ايدا.
ورالغىنىڭ بارىندا وينا، كۈل،
ولگەنسولڭ بۇل پەندەگە دۈنيە قايدا.

جىلقىمدى ايداپ سالىدىم ورتەڭ جەرگە،
شىن جۇيرىك ورشەلەنەر وردەن ورگە.
بارىندا تىرشىلىكتىڭ كۈلدە، وينا،
كىرەمىز بارىمىزدە قارا جەرگە.

اۋەدەن ۇشقان تورعايداي،
 قانات ۋېر قاقپاي قونبايدى - اي.
 ترشلىكتە ويناپ، كۈل،
 ۋېر كۈنگدەي بولمايدى - اي.

قاز ەدىم قاتار ۇشقان قاڭقىلداغان،
 شەتىندە كول داريانىڭ ساڭقىلداغان.
 جىرما، جىرما بەس اراسىندا،
 جىگىتتىڭ نەسى جىگىت تالپىنباغان.

اۋىلىم سارداۋانىنىڭ يىغىندا،
 كەلمەيدى ولەڭ ايتقىم ۋېر شىردا.
 بارىندا ترشلىكتىڭ وينادا، كۈل،
 كىم تويغان بۇل دۇنيەنىڭ قىزىغىنا.

ۋىنۇشەم، كوشكەن ساين قارا كوكتى،
 جاقسىنىڭ كوپتى كورگەن ۋىزى تەكتى.
 قالايق ترشلىكتە كۈلپ - ويناپ،
 بولادى ادامزاتتىڭ ۋىمىرى شەكتى.

اق ۋىدىڭ ات بايلادىم كەرمەسىنە،
 قولڭدى جايدا، بىرەۋدىڭ بەرمەسىنە.
 وراڭنىڭ بارىندا وينادا كۈل،
 مەن كەپىل وتكەن ۋىمىر كەلمەسىنە.

اۋەدە ۇشىپ جۇرگەن قىزىل قىرعى،
 قۇيرىقى قاناتىنان ۇزىن قىرعى.

بارىندا وراىڭنىڭ. ويناڧا كۈل،
وتەدى ۋومىر شىركىن سىرى - سىرى.

اۋ جاساعان ەندەشە اۋ جاساعان،
تۈپەگە اىر وركەش قوم جاساعان.
بارىندا تىرشلىكتىڭ ويناڧا كۈل،
قۇزىنىڧا كىم بار دەپسىڭ مىڭ جاساعان.

ساتىپ الدىم ورسىتىڭ جەل ماياسىن،
ۋوزى جالغىز بۇل قۇڧا كىمى اياسىن.
وراىڭنىڭ بارىندا ويناڧا كۈل،
ولگەننەنسۇڭ كورەمىز جەر ساياسىن.

ايتا بەرسەم قارا ولەڭ قۇرالادى،
جاس ۋوسىپ ەل شىنىدە سىنالادى.
تىرشلىكتىڭ بارىندا ويناڧا كۈل،
تىرەك بولسى دۇنيەگە كىم قالادى.

ەرەن تاۋ گۈل شەشەگى جاسىلدانغان،
كوز جەتپەس وىلاپ تۇرسام اسىل ارمان.
گۈلجازىڭنىڭ بارىندا ويناڧا كۈل،
وتەدى - اۋ، بارىمىزدەن وسىز امان.

ولەڭدى ايت دەگەندە ايتقان قانڧا،
مەشپەتمە ۋستىمدەگى جاسىل تاڭڧا.
بارىندا تىرشلىكتىڭ ويناڧا كۈل،
بارادى زامان ۋوتىپ اتقان تاڭڧا.

اۆيلىمنىڭ قونغانى قارا تەڭبىل،
التىن بولماس سوققانمەن قارا تەمىر.
ورالغىنىڭ بارىندا وينادا كۆل،
قايتا اينالىپ كەلمەيدى وتكەن ۋومىر.

سالعانىم ساعال اتقا قايسى نوقتتا،
اقىلى كەي ادامنىڭ باردا، جوقتتا.
گۈلجازىغىنىڭ بارىندا وينادا كۆل،
ازعانا ۋومىرىمىز بارما جوقپا.

ويلاپ تۇرسام دۇنيە جالغان ەكەن،
ون سەگىز مىڭ عالامدى العان ەكەن.
اسقاقتاتا شىرقايتىن قايران ۋانم،
جورعاسىنان تانىپ - اق، قالغان ەكەن.

ولەڭدى ايتقان جاقسى بىلگەن كىسى،
تار جەردە ۋيالادى كۈلگەن كىسى.
كەي پەندە ۋيدە باتىر، تۈزدە قورقاق،
ۋزىلەر شىرەنگەندە ۋزەڭگىسى.

باسىندا قارا تاۋدىڭ ەرتە ورگەن قوي،
تۈبىندە مال بولمايدى جوتەلگەن قوي.
ولەڭدى اقىندىقپەن ايتقان ەمەس،
جابىرقالغان كوڭىلىدى كوتەرگەن عوي.

ەندەشە ەمەي مەكەن - ەمەي مەكەن،
تاباقتان ۋوزى الپ جەمەي مەكەن.
ولەڭدى ايت دەگەندە ايتپاي قويسا،
جاقسىدان جامان تۈدى دەمەي مەكەن.

— 8 —

دومبىرام ەكى شەكتى تاقتىم پەرنە،
نۇر جاۋار دەگەن ۋسوز بار تالاپتى ەرگە.
بارىندا وراڭنىڭ كۈلدە، وينا،
كىرەمىز ولگەننەنسوكڭ قارا جەرگە.

ولەڭدى ايت دەگەندە قوزعايتۇغىن،
جۇيرىكتەن شاۋبان شاۋىپ وزبايتۇغىن.
شەرقاي بەر بوگەلمەستەن ولەڭنىڭدى،
ادامنىڭ ۋتىل مەن جاعى توزبايتۇغىن.

السىتان اتاعىڭدى مەن ەستىمىن،
بولماسا ەگەر راس نەگە ەستىمىن.
ولەڭ ايت ۋتاۋىر سايلاپ الما مويسىن،
بالاسى جاقسى اۋىلدىڭ دەپ ەستىمىن.

دۇنيە ويلاپ تۇرسام بەكەر ەكەن،
قاراگەر جىلقى شىنىدە سەتەر ەكەن.
بارىندا وراڭنىڭ كۈلدە وينا،
بۇل ۋومىر ۋالى - اق الداپ كەتەدى ەكەن.

اسپاندا ۇركەر التاۋ، شولپان جۇلدىز،
بوركىڭنىڭ دوڭگەلەنگەن قىرىپى قۇندىز.
ومىرگە ۋوتىپ كەتكەن ارماندايمىز،
كورەمىز قانشا قىزىق جالغاننان ۋبىز.

توقىم سالما جابىعا جالدى ەكەن دەپ،
جولدىس بولما جامانعا مالدى ەكەن دەپ.
جول ۇستىنە جۇيرىكتى تاستاپ كەتپە،
اياغىنا قان ۋتۇسىپ قالدى ەكەن دەپ.

